

(<https://www.kieliverkosto.fi/fi>)

Pienten lasten suomen kielen äänteiden oppimista voidaan tukea uuden innovatiivisen lastenkirjan ja sen lisämateriaalin avulla

---

Turun yliopiston monikielisen pedagogiikan ja fonetiikan tutkijat loivat yhteistyössä kirjailija ja -kuvittaja Christel Rönnsin kanssa lastenkirjan, joka tukee monikielisten lasten suomen kielen oppimista. Iso ja Pieni – Talven arvoitus -kuvakirjassa keskitytään harjoittelemaan suomen kielen äänteitä ja äänteellisiä piirteitä mukaansatempaavan tarinan, yksityiskohtaisen kuvituksen, kielellisen leikittelyn ja minimiparien keinoin. Kirjan lisämateriaali koostuu tarinaa tukevista kuvakorteista, näyttelijöiden lukemasta äänikirjasta, laulusta sekä laulun nuotinnoksista. Kokonaisuus tukee äänteiden oppimista lapsilähtöisellä tavalla. Artikkelissa esitellään Turun yliopiston KiVe – Kielten vertailu kielitietoisien pedagogiikan tukena varhaiskasvatuksessa -hankkeessa moniammatillisena ja -taiteisena yhteistyönä kehitetyn lastenkirjan käyttömahdollisuuksia varhaiskasvatuksen arjessa. Materiaali sopii myös kotona käytettäväksi. Lastenkirjan ja siihen liittyvät lisämateriaalit voi ladata käyttöön maksutta hankkeen verkkosivuilta. Kokonaisuus on jatkoa hankkeessa aiemmin julkaistulle KieliVertailu-työvälineelle.

Julkaistu 4. syyskuuta | Kirjoittaneet: Katja Haapanen, Maria Tyrer ja Juli-Anna Aerila

Johdanto

Monikielisyyden lisääntyessä kielitietoisten toimintatapojen kehittämiseen ja toteutumiseen varhaiskasvatuksessa, esiopetuksessa ja perusopetuksessa on kiinnitettävä yhä enemmän huomiota. Kielitietoisuuden toteutuminen varhaiskasvatuksessa vaatii henkilöstöltä esimerkiksi ymmärrystä kielten ilmenemismuodoista ja funktioista, kykyä havainnoida lasten yksilöllisiä kielellisiä valmiuksia sekä tehdä näiden havaintojen pohjalta kielitietoisia valintoja osana varhaiskasvatuksen toimintaa (Opetushallitus, 2022). Kielitietoisuudella tarkoitetaan yleisesti ymmärrystä ja tietoa eri kielistä ja kielimuodoista, kielten käytöstä ja käyttäjistä sekä näihin liittyvistä asenteista (Honko & Mustonen, 2020a). Vaikka kielitietoisuus on osa valtakunnallisia varhaiskasvatuksen opetussuunnitelman perusteita (Opetushallitus, 2022), ei monikielisten lasten suomen kielen oppimisen tukemiseen ja monikielisyyden näkyväksi tekemiseen löydy riittävästi materiaaleja tai pedagogisia ratkaisuja. Aiemmat tutkimukset ovatkin osoittaneet, että varhaiskasvatuksen henkilöstö kokee kielitietoisen pedagogiikan toteuttamisen ja monikielisyyden tukemisen usein haasteellisena (Honko & Mustonen, 2020b, 2020a). Lisäksi tuore käyttäjätutkimus osoitti, että varhaiskasvatuksessa on tarve fonetiikan tutkimustietoon perustuville materiaaleille, joilla pienten lasten kielenoppimista voidaan tukea päiväkodin arjessa (Tyrer ym., 2024).

Iso ja Pieni – Talven arvoitus -kuvakirja kehitettiin osana Opetushallituksen rahoittamaa Turun yliopiston KiVe – Kielten vertailu kielitietoisen pedagogiikan tukena varhaiskasvatuksessa (2021–2022) -hanketta. Hankkeen tavoitteena oli edistää pienten lasten opettajien kieli- ja kulttuuritietoisen pedagogiikan osaamista sekä tutkimukseen perustuvien toimintatapojen soveltamista monikielisten lasten kielitaidon kehittämiseksi ja identiteettien tukemiseksi varhaiskasvatuksessa. Lastenkirja on jatkoa samassa hankkeessa kehitetylle suomen kielen äänteiden oppimista tukevalle KieliVertailutyövälineelle (Aerila ym., 2022b, 2022a; Tyrer ym., 2022, 2024). *Iso ja Pieni – Talven arvoitus* -lastenkirja luotiin monitieteisenä, moniammatillisena ja monitaiteisena yhteistyönä, johon osallistui kirjailija Christel Rönnsin lisäksi fonetiikan, pedagogiikan ja varhaiskasvatuksen asiantuntijoita. *Iso ja Pieni – Talven arvoitus* ja KieliVertailutyöväline toimivat toisiaan täydentävinä materiaaleina

pienien lasten kielenoppimisen tukemisessa. Materiaalit tuovat uudella innovatiivisella tavalla fonetiikan osaksi kielitietoista pedagogiikkaa ja varhaiskasvatuksen arkea.

Lastenkirjallisuutta käytetään varhaiskasvatuksessa hyvin monipuolisesti, ja kielitietoinen lastenkirja on luonteva osa varhaiskasvatuksen pedagogiikkaa. Lisäksi aikaisempi tutkimus osoittaa lastenkirjallisuuden ja yleensä kertomusten tehokkuutta sekä ensi- että toisen kielen kaikkien kielen osa-alueiden oppimisessa (Lao & Krashen, 2000). Lapsille tuttu kertomuksen rakenne ja tekstiin valittu lapsia kiinnostava aihepiiri edistävät kielen oppimista sekä lisäävät kielen oppimiseen käytettävää aikaa (Bland, 2013). Kirjallisuuden kautta lapset voivat ymmärtää hyvinkin monimutkaisia ja abstrakteja asioita (Rosen, 2009). Lastenkirjassa oppiminen ei perustu vain verbaaliseen kieleen, vaan visuaalisuuteen, joka sekä tukee verbaalisen tekstin ymmärtämistä että saa lapset viihtymään kirjan äärellä niin itsekseen kuin yhdessä vertaisten kanssa. Lisäksi riimit, lorut ja muu sanoilla leikkely tukevat lasten muistia ja kielen rakenteiden oppimista sekä auttavat laajentamaan sanavarastoa (Traverso, 2013). Yleisesti kiinnostava lastenkirja, jonka maailman lapset eläytyvät, lisää mielenkiintoa kieltä kohtaan ja muuttaa kielenoppimista omaehtoisemmaksi (Bland, 2018; Krashen, 2018).

Lapset oppivat äänteitä altistuksen ja toiston kautta

Foneettinen ja fonologinen tietoisuus, eli tietoisuus ja ymmärrys kielen äänneistä, on tärkeä osa kielitietoisuutta ja lukutaidon kehittymistä. Äänneet ovat suullisen kielitaidon rakennuspalikoita, joita tarvitaan onnistuneeseen kommunikointiin ja jotka luovat pohjaa kielitaidon laajemmalle kehittymiselle. Tuoreimpien mallien ja tutkimusten mukaan puheen tuotto ja havaitseminen kehittyvät rinnakkain ja limittäin uutta kieltä opittaessa, minkä vuoksi lapselle on ensiarvoisen tärkeää, että hän saa kehittää foneettista kielitaitoaan kuuntelemalla ja harjoittelemalla puhumista (Flege & Bohn, 2021). Toisin sanoen runsas altistus ja toisto tukevat tehokkaasti äänneiden oppimista ja suullisen kielitaidon kehitystä.

Pienten lasten kielellinen kehitys on vielä kesken myös ensikielessä, ja joidenkin ensikielen äänneiden artikulaation hallinta voi vaatia enemmän aikaa ja harjoitusta. Esimerkiksi suomen /r/ on äänne, jonka tuottoa monet ensikieleltään suomenkieliset lapset joutuvat erityisesti

harjoittelemaan. Foneettisen ja fonologisen oppimisen tukeminen on erityisen tärkeää myös tilanteessa, jossa lapsi opettelee uutta kieltä omien ensikieltensä lisäksi. Kontrastiivista fonetiikkaa edustavien vieraan kielen oppimisen teorioiden ja mallien mukaan haasteet uuden kielen tuoton ja havaitsemisen oppimisessa johtuvat eroista puhujan ensikielen ja opittavan kielen äännejärjestelmien välillä (Best & Tyler, 2007; Flege & Bohn, 2021). Toisin sanoen eri kielten äännejärjestelmät sisältävät eri määrän äänneitä, ja äänneiden väliset rajat voivat erota toisistaan suuresti. Uutta kieltä opittaessa onkin usein opeteltava tunnistamaan ja tuottamaan äänneitä, joita ei ole omassa ensikielessä. Esimerkiksi suomen vokaali /y/ puuttuu useimmista muista kielistä ja se vaatii siksi monilta suomea oppivilta lapsilta erityistä harjoitusta. Maailman eri kielten äännejärjestelmät eroavat toisistaan eriasteisesti, ja jotkin kielet ovat foneettisesti ja fonologisesti kauempana toisistaan kuin toiset. Esimerkiksi suomen /r/ voi vaatia erityistä harjoittelua myös suomea vieraana kielenä oppivalta lapselta, jos se puuttuu hänen ensikielestään. Tällöin kyse ei ole tuottamiseen liittyvästä vaikeudesta, vaan kielenoppimiseen liittyvästä ilmiöstä. Suomea puhuttaessa sekä puhujan että kuulijan on hallittava riittävän hyvin suomen äännekategoriat, jotta he osaavat erottaa, puhutaanko *rapusta* vai *lapusta*, *pässistä* vai *passista* tai onko puhe kenties syystä vai suusta.

Iso ja Pieni – Talven arvoitus

Iso ja Pieni – Talven arvoitus on lastenkirja, joka yhdistää fonetiikan tutkimuksen, tarinankerronnan, kuvataiteen ja kielitietoisien pedagogiikan uudella innovatiivisella tavalla. Kirjan tarinassa Iso ja Pieni valmistautuvat talveen ja tutustuvat rohkeasti itselleen vieraaseen ympäristöön, vaikka välillä jännittääkin. Teoksen teemat sopivat varhaiskasvatusryhmien Varhaiskasvatussuunnitelman (2022) mukaiseen toimintaan. Kuvakirjan hellyttävät hahmot ja mukaansatempaava juoni elävöittävät tarinaa lapsilähtöisellä tavalla. Tarina lähtee liikkeelle, kun Iso ja Pieni saapuvat uuteen kotiinsa keskelle outoa ja syksyistä metsää:

Vieras metsä tuntui suurelta ja pelottavalta. Iso ja Pieni seisoivat pienellä aukealla ja katselivat ympärilleen. Monta silmäparia seurasi heitä piiloistaan. Iso puristi epävarmana kassia sylissään, maassa lojui suuri salkku. Pienen hikisessä tassussa heilui sininen pussi. Puissa suhisi sisukas tuuli, ja hämähäkinseitit heiluivat pensaissa.

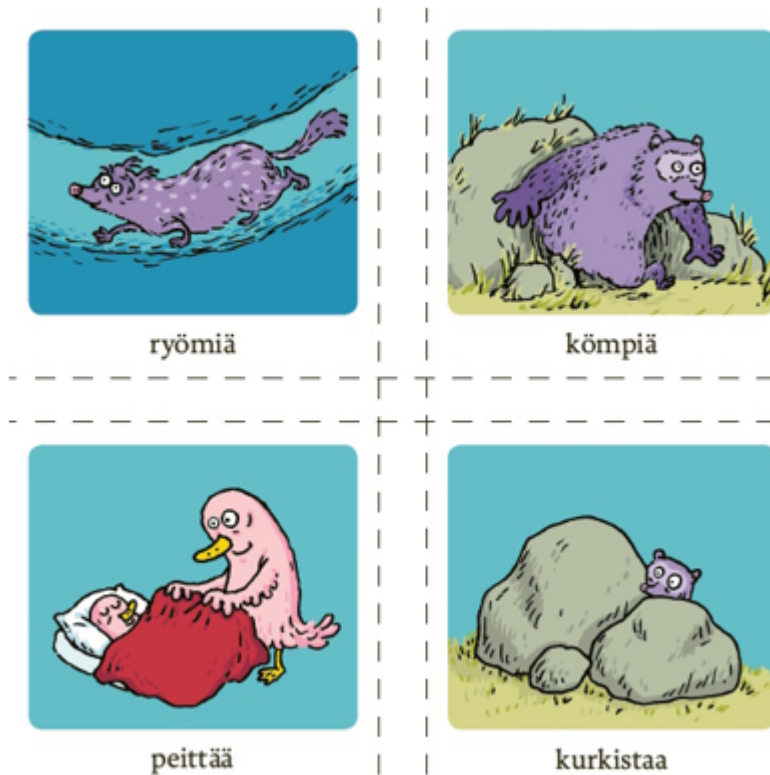
Kuva 1. Tarinan lyhennetty versio (sinisellä tekstillä) on tarkoitettu pienimmille ja kielenoppimisen alkuvaiheessa oleville lapsille. Tällä aukeamalla harjoitellaan vokaaleja /y/ ja /ø/ eli ö.

Lastenkirja on suunniteltu tukemaan suomen kielen äänteiden ja äänneerojen tuoton ja havaitsemisen oppimista. Äänteiden oppimisen kannalta on tärkeää, että lapsi altistuu opeteltaville äänneille mahdollisimman paljon ja pääsee harjoittelemaan niiden tuottoa, vaikka sanojen varsinaiset merkitykset avautuisivatkin hieman hitaammin. Tarinan sanasto sisältää runsaasti niitä suomen kielen äänneitä ja foneettisia piirteitä, jotka useimmiten vaativat harjoittelua suomea ensikielenään tai vieraana kielenä oppivilta lapsilta. Kirjassa keskitytään esimerkiksi vokaaleihin /y, æ, ø/ eli y, ä ja ö, konsonantteihin /r, s/ sekä äänteiden kestoeroihin, kuten *mato* - *matto*. Kehitysprosessin aikana fonetiikan tutkijat laativat kirjailija Christel Rönnsin avuksi listan sanoista ja minimipareista. Minimiparissa yksi äänne muuttaa sanan merkityksen toiseksi. Esimerkiksi *roiskuu* - *loiskuu* ja *kura* - *kuura* ovat minimipareja. Tutkijoiden laatimien sanalistojen pohjalta rakennetussa tarinassa äänne-erot ja harjoiteltavat piirteet korostuvat leikkisällä ja lasten mielikuvitusta herättelevällä tavalla, varhaiskasvatuksen monikielinen pedagogiikka huomioiden.

Kuva 2. Pienen riimittelemässä lorussa esiintyy paljon suomen kielen minimipareja, kuten *kuulla - luulla*, *kura - kuura*, *roiskuu - loiskuu* ja *myötä - työtä*.

Kirjan jokaisella sivulla keskitytään tiettyyn äänteeseen tai äänteisiin. Esimerkiksi vokaaleihin /y/ ja /ø/ keskittyvällä sivulla tarinassa ja kuvituksessa vilisee sanoja kuten *pöllö*, *höyhen*, *köysi*, *hölmö*, *lötkö*, *söpö* ja *mökki*. Useimmat sanat ovat merkitykseltään yksinkertaisia, jotta ne aukeavat hyvin pienille lapsille ja suomea oppiville. Sanojen merkitysten oppimista tukevat myös lastenkirjaan lisämateriaalina kuuluvat kuvakortit. Sanat ja minimiparit esiintyvät kirjassa sekä itse tarinassa että kuvituksessa, jolloin lapset voivat myös itse tai opettajan ohjaamina etsiä aukeamilta uusia sanoja kielitaidon kehittyessä. Samalla he pääsevät harjoittelemaan äänteiden tunnistusta ja tuottamista satuhetken lomassa kuin huomaamatta. Kirja sopii erinomaisesti myös perheiden omaan käyttöön, esimerkiksi iltasaduksi.

Kuva 3. Kuvakorttien avulla tarinan avainsanat tulevat tutuiksi.

Tarinan voi lukea kokonaisuudessaan tai lyhennetyssä muodossa, jolloin kirja toimii myös pienimpien sekä kielenoppimisen alkuvaiheessa olevien lasten kanssa. Tarinan edetessä Pieni raapustaa muistikirjaansa lorua, joka saa uusia riimejä jokaisella aukeamalla, ja joka tuo tarinaan ja kirjan sanastoon lisäkerroksia:

Puuskan voin mä puissa kuulla,
 saatan sitä myrskykös' luulla.
 Ryteikössä ryöppy roiskuu.
 Kura, kuura! Räntä loiskuu!
 Jotta onni olis myötä,
 söpö mökki vaatii työtä.
 Turhat helyt oon jo myynyt.
 Hankin takit, täkit, tyynyt.
 Suoja, lämpö, ruoka riittää.
 Hyvää yötä, Iso kiittää!

Kirjan kuvitus on täynnä pieniä yksityiskohtia ja piilossa lymyileviä otuksia, mikä innostaa lapsia etsimään kuvista uusia sanoja tarinan lomassa. Tarinaa ja kielenoppimista voidaan tukea pedagogisilla lisämateriaaleilla: sanojen merkityksiä avaavilla [kuvakorteilla](https://sites.utu.fi/kielivertailu/wp-) (<https://sites.utu.fi/kielivertailu/wp->

[content/uploads/sites/1197/2022/12/Kortit_KiVe.pdf](https://sites.utu.fi/kielivertailu/wp-content/uploads/sites/1197/2022/12/Kortit_KiVe.pdf)), näyttelijöiden lukemalla äänikirjalla (<https://sites.utu.fi/kielivertailu/wp-content/uploads/sites/1197/2023/01/Talven-arvoitus-aanikirja.mp3>), Pienen riimittelemästä lorusta sävelletyllä [laululla](https://sites.utu.fi/kielivertailu/wp-content/uploads/sites/1197/2022/12/Talven-arvoitus.mp3) (<https://sites.utu.fi/kielivertailu/wp-content/uploads/sites/1197/2022/12/Talven-arvoitus.mp3>) sekä laulun nuotinnoksilla (<https://sites.utu.fi/kielivertailu/wp-content/uploads/sites/1197/2022/12/TalvenArvoitus-nuotit.pdf>).

Ison ja Pienen tarina on herättänyt ihastusta kentällä

Iso ja Pieni – Talven arvoitus julkaistiin loppuvuonna 2022, ja se on kerännyt varhaiskasvatuksen kentällä kehuja ja ihastusta. Erityisesti materiaalin monipuolisuutta ja maksuttomuutta on kiiteltu. Käyttäjät ovat kokeneet tarinan lyhyen ja pitkän version, kuvamateriaalin ja laulun muodostaman kokonaisuuden tukevan omaa työtään. Monipuolisen sanaston on koettu kehittävän lasten sanaston kehitystä, ja käyttäjät ovat ihastelleet kirjan runsasta kuvamaailmaa. Esimerkiksi Vantaan päiväkodeissa Ison ja pienen tarinaa on käytetty mallintamaan vuorovaikutuksellista sadunlukemisen tekniikkaa, ja joissain yksiköissä kirjaa on hyödynnetty projektityöskentelyssä.

Iso ja Pieni – Talven arvoitus -kirjan ja KieliVertailu-työvälineen muodostama KieliVertailu-materiaalikonaisuus palkittiin Turun yliopiston vuoden 2024 kielitekona. Materiaali on maksutta saatavilla: sites.utu.fi/kielivertailu/lastenkirja/ (<https://sites.utu.fi/kielivertailu/lastenkirja/>). Kirjasta on otettu myös pieni painos. Se on lainattavissa joissain kirjastoissa.

Kuva 4. Kirjan kansi

Iso ja Pieni – talven arvoitus -kirjan materiaalit:

- **Lastenkirja**
(<https://sites.utu.fi/kielivertailu/wp-content/uploads/sites/1197/2022/12/Iso-ja-Pieni.pdf>)
- **Kuvakortit**
(https://sites.utu.fi/kielivertailu/wp-content/uploads/sites/1197/2022/12/Kortit_KiVe.pdf)
- **Äänikirjan esipuhe**
(<https://eur03.safelinks.protection.outlook.com?url=https%3A%2F%2Fsites.utu.fi%2Fkielivertailu%2Fwp-content%2Fuploads%2Fsites%2F1197%2F2022%2F12%2FTalven-arvoitus-esipuhe.mp3&data=05%7C02%7Cessi.i.h.laitinen%40jyu.fi%7C8b6d376f637f4b5a9cef08dccbfc92c%7Ce9662d58caa44bc1b138c8b1acab5a11%7C1%7C0%7C638609534058350839%7CUnknown%7CTWFpbGZsb3d8eyJWIjoiMC4wLjAwMDAiLCJQIjoiV2luMzIiLCJBTiI6Ikl1haWwiLCJXVCi6Mn0%3D%7C0%7C%7C%7C&sdata=klQELCvuA4Nct7Ik0i0SpXniJhduPVcLDNqnSA2qgqc%3D&reserved=0>)
- **Äänikirja** (<https://eur03.safelinks.protection.outlook.com?url=https%3A%2F%2Fsites.utu.fi%2Fkielivertailu%2Fwp-content%2Fuploads%2Fsites%2F1197%2F2023%2F01%2FTalven->

arvoitus-

[aanikirja.mp3&data=05%7C02%7Cessi.l.h.laitinen%40jyu.fi%7C8b6d376f637f4b5a9cef08dccbfc92c%7Ce9662d58caa44bc1b138c8b1acab5a11%7C1%7C0%7C638609534058358047%7CUnknown%7CTWFpbGZsb3d8eyJWljoiMC4wLjAwMDAiLCJQIjoiV2luMzliLCJBTil6lk1haWwiLCJXVCI6Mn0%3D%7C0%7C%7C%7C&sdata=gn%2FwdsMjlHRfaVccXpyB5JbKMC7t4vHpYjaMPnbbvS4%3D&reserved=0\)](https://www.kieliverkosto.fi/fi/journals/kieli-koulutus-ja-yhteiskunta-syyskuu-2024/pienten-lasten-suomen-kielen-aanteiden-oppimista-voidaan-tu...)

- **Äänikirjan lyhyt versio** (<https://sites.utu.fi/kielivertailu/wp-content/uploads/sites/1197/2023/01/Talven-arvoitus-aanikirja-lyhyt-v3.mp3>)
- **Talven arvoitus -laulu** (<https://eur03.safelinks.protection.outlook.com/?url=https%3A%2F%2Fsites.utu.fi%2Fkielivertailu%2Fwp-content%2Fuploads%2Fsites%2F1197%2F2022%2F12%2FTalven-arvoitus.mp3&data=05%7C02%7Cessi.l.h.laitinen%40jyu.fi%7C8b6d376f637f4b5a9cef08dccbfc92c%7Ce9662d58caa44bc1b138c8b1acab5a11%7C1%7C0%7C638609534058372369%7CUnknown%7CTWFpbGZsb3d8eyJWljoiMC4wLjAwMDAiLCJQIjoiV2luMzliLCJBTil6lk1haWwiLCJXVCI6Mn0%3D%7C0%7C%7C%7C&sdata=TPpQXVD%2F0YbCkxtPkq0%2B6HCxWyBEJK%2B8qyKQddVr8p0%3D&reserved=0>)
- **Talven arvoitus -laulun nuotit** (<https://eur03.safelinks.protection.outlook.com/?url=https%3A%2F%2Fsites.utu.fi%2Fkielivertailu%2Fwp-content%2Fuploads%2Fsites%2F1197%2F2022%2F12%2FTalven-Arvoitus-nuotit.pdf&data=05%7C02%7Cessi.l.h.laitinen%40jyu.fi%7C8b6d376f637f4b5a9cef08dccbfc92c%7Ce9662d58caa44bc1b138c8b1acab5a11%7C1%7C0%7C638609534058379613%7CUnknown%7CTWFpbGZsb3d8eyJWljoiMC4wLjAwMDAiLCJQIjoiV2luMzliLCJBTil6lk1haWwiLCJXVCI6Mn0%3D%7C0%7C%7C%7C&sdata=aoh3j26pqUiY8NJ369h7znf1snpzsmzexIME01DARg%3D&reserved=0>)

Katja Haapanen on tutkija Turun yliopiston Fonetikka ja Learning, Age & Bilingualism -laboratoriossa.

Maria Tyrer on väitöskirjatutkijana Turun yliopiston opettajankoulutuslaitoksella.

Juli-Anna Aerila on yliopistonlehtori Turun yliopiston opettajankoulutuslaitoksella.

Kirjallisuus

Aerila, J.-A., Gyekye, M., Haapanen, K., Kekki, N., Peltola, K. U., Peltola, M. S., Ruokonen, I., Thurin, N., & Tyrer, M. (Toim.). (2022a). *KieliVertailutyöväline: Harjoituspaketti*. Turun yliopisto, Opetushallitus.

Aerila, J.-A., Gyekye, M., Haapanen, K., Kekki, N., Peltola, K. U., Peltola, M. S., Ruokonen, I., Thurin, N., & Tyrer, M. (Toim.). (2022b). *KieliVertailutyöväline: Opas*. Turun yliopisto, Opetushallitus.

Best, C. T., & Tyler, M. D. (2007). Nonnative and second-language speech perception: Commonalities and complementarities. Teoksessa O.-S. Bohn & M. J. Munro (Toim.), *Language Learning & Language Teaching* (Vsk. 17, ss. 13–34). John Benjamins Publishing Company. <https://benjamins.com/catalog/llt.17.07bes> (<https://benjamins.com/catalog/llt.17.07bes>)

Bland, J. (2013). Introduction. Teoksessa J. Bland & C. Lutge (Toim.) *Children's literature in second language education*. (s. 1–14). New York: Bloomsbury.

Bland, J. (2018). Children's literature and learner empowerment. Children and teenagers in English language education. New York: Bloomsbury Academic. Flege, J. E., & Bohn, O.-S. (2021). The revised speech learning model (SLM-r). Teoksessa R. Wayland (Toim.), *Second language speech learning: Theoretical and empirical progress* (ss. 3–83). Cambridge University Press.

Honko, M., & Mustonen, S. (2020a). Miten monikielisyys ja kielitietoiset toimintatavat koetaan varhaiskasvatuksessa? *Journal of Early Childhood Education Research*, 9(2), Article 2.

Honko, M., & Mustonen, S. (2020b). Varhaista monikielisyyttä tukemassa – Kielitietoiset toimintatavat varhaiskasvatuksessa. Kielitietoiset toimintatavat varhaiskasvatuksessa. *Kasvatus*, 51(4), 439–454.

Krashen, S. (2013). Extensive reading with children's literature. Teoksessa J. Bland & C. Lutge (Toim.) *Children's literature in second language education* (s. 13–22). New York: Bloomsbury

Lao, C. Y., & Krashen, S. (2000). The impact of popular literature study on literacy development in EFL: More evidence for the power of reading. *System*, 28, 261–270

Opetushallitus. (2022). *Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2022*.

Opetushallitus. <https://www.oph.fi/fi/tilastot-ja-julkaisut/julkaisut/varhaiskasvatussuunnitelman-perusteet-2022>
(<https://www.oph.fi/fi/tilastot-ja-julkaisut/julkaisut/varhaiskasvatussuunnitelman-perusteet-2022>)

Rosen, M. (2009). The ups and downs of a story. *The Guardian*.
<https://www.theguardian.com/education/2009/jun/09/michael-rosen-creativity-in-the-classroom-teaching>
(<https://www.theguardian.com/education/2009/jun/09/michael-rosen-creativity-in-the-classroom-teaching>)

Traverso, P. (2013). Enhancing self-esteem and positive attitudes through children's literature. Teoksessa J. Bland & C. Lutge (Toim.) *Children's literature in second language education* (s. 183–194). New York: Bloomsbury

Tyrer, M., Haapanen, K., & Aerila, J.-A. (2022). Kieliä vertailemalla kohti taitavampaa kielitietoista pedagogiikkaa. *Kieli, koulutus ja yhteiskunta*, 13(4). <https://www.kieliverkosto.fi/fi/journals/kieli-koulutus-ja-yhteiskunta-syyskuu-2022/kielia-vertailemalla-kohti-taitavampaa-kielitietoista-pedagogiikkaa>
(<https://www.kieliverkosto.fi/fi/journals/kieli-koulutus-ja-yhteiskunta-syyskuu-2022/kielia-vertailemalla-kohti-taitavampaa-kielitietoista-pedagogiikkaa>)

Tyrer, M., Haapanen, K., Aerila, J.-A., Peltola, K. U., & Peltola, M. S. (2024). Phonetic Teaching Materials for Enhancing Early Childhood Education Teachers' Language Awareness in Finland. *Journal of Creative Practices in Language Learning and Teaching*, 12(1), 224–246. <https://doi.10.24191/cplt.v12i1.25583>
(https://cplt.uitm.edu.my/v1/images/v12n1/14_Phonetic_Teaching_Materials_by_Maria.pdf)

Artikkeliin viittaaminen

Haapanen, K., Tyrer, M. & Aerila, J.-A. (2024). Pienten lasten suomen kielen äänneiden oppimista voidaan tukea uuden innovatiivisen lastenkirjan ja sen lisämateriaalin avulla. *Kieli, koulutus ja yhteiskunta*, 15(4). Saatavilla: <https://www.kieliverkosto.fi/fi/journals/kieli-koulutus-ja-yhteiskunta-syyskuu-2024/pienten-lasten-suomen-kielen-aanteiden-oppimista-voidaan-tukea-uuden-innovatiivisen-lastenkirjan-ja-sen-lisamateriaalin-avulla>

Pienten lasten suomen kielen äänteiden oppimista voidaan tukea uuden innovatiivisen lastenkirjan ja sen lisämateriaalin avulla...
(<https://www.kieliverkosto.fi/fi/journals/kieli-koulutus-ja-yhteiskunta-syyskuu-2024/pienten-lasten-suomen-kielen-aanteiden-oppimista-voidaan-tukea-uuden-innovatiivisen-lastenkirjan-ja-sen-lisamateriaalin-avulla>)